

Łódzkie Studia Etnograficzne
Lodz Ethnographic Studies

61
świętowanie

Polskie Towarzystwo Ludoznawcze
Wrocław-Łódź 2022

Redaktor naczelny: Grażyna Ewa Karpińska (Uniwersytet Łódzki, Łódź)

Zastępca redaktora naczelnego: Katarzyna Kaniowska (Uniwersytet Łódzki, Łódź)

Sekretarz redakcji: Katarzyna Orszulak-Dudkowska (Uniwersytet Łódzki, Łódź)

Członkowie redakcji: Anna Weronika Brzezińska (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, Poznań), Aleksandra Krupa-Ławrynowicz (Uniwersytet Łódzki, Łódź), Teresa Smolińska (Uniwersytet Opolski, Opole), Blanka Soukupová (Univerzita Karlova, Praga), Joanna Świerczyńska (Polskie Towarzystwo Ludoznawcze), Marta Wieczorek (Zayed University, Dubaj)

Rada naukowa: Maja Godina Golja (Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Lublana), Róża Godula-Węćławowicz (Polska Akademia Nauk, Kraków), Joanna Dziadowiec-Greganić (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Warszawa), Margita Jágerová (Univerzita Koštantína Filozofa v Nitre, Nitra), Božidar Jezernik (Univerza v Ljubljani, Lublana), Padraic Kenney (Indiana University, Bloomington, USA), Jacek Pawlik (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski, Olsztyn), Jana Pospíšilová (Akademie věd České Republiky, Brno), Peter Salner (Slovenska akademija vied, Bratislava), Sławomir Sikora (Uniwersytet Warszawski, Warszawa), Katarzyna Smyk (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin), Tereza Šlehoferová (Západočeská univerzita, Pilzno)

Redaktorzy tematyczni: Teresa Smolińska (Uniwersytet Opolski, Opole), Dorota Świtata-Trybek (Uniwersytet Opolski, Opole)

Recenzenci: Krzysztof Abriszewski (Polska), Alenka Bartulović (Słowenia), Lina Gergova (Bułgaria), Róża Godula-Węćławowicz (Polska), Anna Gomoła (Polska), Bogumił Grott (Polska), Mateja Habinc (Słowenia), Margita Jágerová (Słowacja), Anna Jakimyszyn-Gadocha (Polska), Piotr Kładoczny (Polska), Marek Krajewski (Polska), Andrzej Piotr Kowalski (Polska), Barbara Krawcovicz (Polska), Monika Kujawska (Polska), Jan Kulesza (Polska), Zdzisław Kupisiński (Polska), Katarzyna Łęska-Bąk (Polska), Anna Malewska-Szałygin (Polska), Joanna Malita-Król (Polska), Katarzyna Marcol (Polska), Joanna Mroczkowska (Polska), Anna Niedźwiedz (Polska), Ewa Nowina-Sroczyńska (Polska), Aleksandra Paprot-Wielopolska (Polska), Krystyna Piątkowska (Polska), Agnieszka Pieńczak (Polska), Remigiusz Pośpiech (Polska), Ines Prica (Chorwacja), Izabela Skórzyńska (Polska), Nevena Škrbić Alempijević (Chorwacja), Łukasz Smyrski (Polska), Agnieszka Szczepaniak-Kroll (Polska), Zbigniew Szymt (Polska), Stanisława Trebunia-Staszel (Polska), Patrycja Trzeszczyńska (Polska), Katarzyna Waszczyńska (Polska), Marcin Wodziński (Polska), Magdalena Zowczak (Polska)

Tłumaczenia i adiestacja językowa (j. angielski): Robert Lindsay Hodgart (University of Edinburgh, Edynburg), Klaudyna Michałowicz (Uniwersytet Warszawski, Warszawa)

Projekt okładki i layoutu, skład: Joanna Apanowicz

Ilustracja na okładce: Daiga Elaby / <https://unsplash.com>

Wydano dzięki finansowemu wsparciu Wydziału Filozoficzno-Historycznego Uniwersytetu Łódzkiego

Indexed in:

SCOPUS, ERIH PLUS, EBSCO, CEJSH, CEEOL, DOAJ, Index Copernicus

Czasopismo znajduje się w wykazie punktowanych czasopism naukowych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Wersja on-line „Łódzkich Studiów Etnograficznych”/”Lodz Ethnographic Studies” jest wersją oryginalną czasopisma

Czasopismo dostępne na:

<http://apcz.umk.pl/czasopisma//index.php/LSE/>;

<http://www.ptl.info.pl/lse/>

© Copyright by Polskie Towarzystwo Ludoznawcze

© Copyright by Authors

ISSN 2450-5544

Wydawca:

Polskie Towarzystwo Ludoznawcze

50-383 Wrocław

ul. Fryderyka Joliot-Curie 12

tel.: (+48 71) 375 75 83

www.ptl.info.pl

e-mail: ptl@ptl.info.pl

Adres redakcji:

„Łódzkie Studia Etnograficzne”/”Lodz Ethnographic Studies”

90-131 Łódź

ul. Lindleya 3/5

tel.: (+48 42) 635 61 50

e-mail: lse.redakcja@gmail.com

spis treści

rozprawy

Kamil Wolanin

- Świętowanie jako okoliczność wyłączająca odpowiedzialność karną
Celebrating as a circumstance excluding criminal liability 11

Katarína Popelková; Juraj Zajonc

- Halloween and Valentine's Day in Slovakia: new holidays or new
opportunities for celebration?
Halloween i walentynki na Słowacji: nowe święta czy nowe okazje
do świętowania? 21

Piotr Grochowski

- Gdzie świętują rodzimowiercy? Przedchrześcijańskie dziedzictwo
Słowian w warunkach późnej nowoczesności
Where do the followers of Rodzimowierstwo celebrate?
Pre-Christian heritage of the Slavs in the conditions of late modernity 39

Katarzyna Smyk

- A rite in the light of the Actor-Network Theory – the research
perspectives (as exemplified by the feast of Corpus Christi
in Spycimierz)
Obrzęd w świetle Teorii Aktora-Sieci – perspektywy badawcze
(na przykładzie Bożego Ciała w Spycimierzu) 61

Zuzana Beňušková

- Municipality Day(s): a new tradition in the calendar
of municipal festivals
Dzień/dni miejscowości: nowa tradycja w kalendarzu świąt lokalnych 77

Oleksandra Matyukhina

- Celebration of the New Year in Ukraine during the Soviet
and post-Soviet periods
Obchody Nowego Roku w Ukrainie w czasach władzy radzieckiej
i w okresie postradzieckim 93

materiały z terenu

Magdalena Brandt

Stawianie maibaumu. O majowym świętowaniu jako formie konstruowania tożsamości mniejszości niemieckiej na Śląsku Opolskim

Putting up a maibaum. On the May celebrations as a form of identity construction practice among the German minority of Opole Silesia 111

Magdalena Toboła-Feliks

Strój rozbarński jako atrybut świętowania Bożego Ciała

Rozbark regional costume as an attribute of celebrating Corpus Christi 125

Iryna Koval-Fuchylo; Katarzyna Orszulak-Dudkowska

How a gathering becomes a holiday. Modern social practices of migrants from flooded zones in Ukraine

Jak spotkanie staje się świętem. Współczesne praktyki społeczne przesiedleńców z terenów zatopionych w Ukrainie 143

Katarzyna Ceklarcz

„Sabałowa Noc” – góralskie święto „po zbójnicku”

“Sabała’s Night” – the highlander “highwaymen” celebration 159

Bożena Kaczmarczyk-Gwóźdź

W stronę uludycznienia kultury: współczesne miasto jako przestrzeń konsumpcji zabawy i kreowania tożsamości. Przykład tarnogórskich Dni Gwarków

Towards an increase of the ludic element in culture: the modern city as a space of fun consumption and identity creation. The example of the “Dni Gwarków” event in Tarnowskie Góry 181

Dorota Świtała-Trybek

Moczka jest jak Śląsk. Króluje w ni roztomajtość a wolność...

O regionalnej specyfice deseru wigilijnego

Moczka is like Silesia. It is characterised by variety and freedom...

On the regional specificity of the Christmas Eve dessert 199

Tomasz Rokosz

Kolęda z drzewkiem z Zarównia w kontekście kolędowania z Rajem w południowo-wschodniej Polsce. W poszukiwaniu metody opisu i analizy wariantu obrzędu

Carolling with a tree from Zarównie in the context of carolling with paradise in South-Eastern Poland. In search of a method of description and analysis of a variant of a rite 215

na inny temat

Joanna Pietraszczyk-Sękowska

O badaniu wojny poprzez ustanawianie pokoju między dyscyplinami.

Wybrane aspekty współpracy antropologii i nauk politycznych

na przykładzie badań terenowych w Andach

Researching war through establishing peace between disciplines.

Selected aspects of cooperation of anthropology and political

science illustrated with example of fieldwork in the Andes 241

komentarze i omówienia

Katarzyna Kaniowska

Etyka badań a etyka badacza. Uwagi na marginesie lektury książki

Adrianny Surmiak *Etyka badań jakościowych. Analiza doświadczeń*

badaczy w badaniach z osobami podatnymi na zranienie

Research ethics versus researcher ethics. Notes on the

margins of a reading of Adrianna Surmiak's book

Etyka badań jakościowych. Analiza doświadczeń badaczy

w badaniach z osobami podatnymi na zranienie 261

